

Scenariusz lekcji etyki (klasa 7)

Temat: Mam prawo do wolności i bezpiecznego życia!

Autor: Karolina Gruchalska-Matuszak

Cele lekcji:

Uczeń/uczennica po zajęciach potrafi:

- zaprezentować hasła związane z tematem w formie pozy,
- formułować wypowiedzi, argumenty i wnioski dotyczące problemu wojny i łamania praw człowieka,
- twórczo rozwiązywać problem postawiony przez nauczyciela,
- zredagować list do polityków, będąc w wybranej roli,
- współpracować w grupie.

Metody i techniki pracy :

- elementy dramy (poza, redagowanie listu w roli),
- rozwiązanie problemu w zespołach,
- praca z tekstem,
- dyskusja,
- praca indywidualna,
- praca grupowa.

Środki dydaktyczne :

- ławki, krzesła ustawione w krąg,
- ekran, projektor,
- teledysk Łejerów pt. *"Odpowiedz im dorosły polityku"*, sł. E. Waśniowska, muz. R. Łuczak¹,
- karty pracy (załącznik nr 1) długopisy, zeszyty przedmiotowe,
- fragmenty Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (z dn.10 grudnia 1948r.),
- wydrukowane wypowiedzi fikcyjnych postaci (przygotowane na cele lekcji),
- skrzynka pocztowa (ewentualnie karton imitujący skrzynkę).

TOK LEKCJI :

Faza wprowadzająca:

- 1) Powitanie. Czynności organizacyjne.

¹ https://www.youtube.com/watch?v=fjFO_9nYVTk, stan z dnia 20.02.2019.

2) **Poza** - nauczyciel zaprasza wszystkich na środek sali. Zachęca do zaprezentowania poży nt. *strach, niepewność, zagrożenie*. Następnie pyta uczniów i uczennice zajęć:

Co łączy te trzy pojęcia?

W jakich sytuacjach ludzie mogą przeżywać takie emocje i stany?

Faza realizacyjna:

3) Uczniowie i uczennice otrzymują fragmenty wypowiedzi fikcyjnych osób pokrzywdzonych przez działania wojenne. Młodzież czyta wypowiedzi, wypisuje emocje, towarzyszące bohaterom prezentowanych sytuacji oraz ustala ewentualną przyczynę stanu, w jakim się znaleźli. (W toku dyskusji uczestnicy i uczestniczki zajęć powinni dojść do wniosku, iż omawianym podczas zajęć problemem będzie wojna i jej konsekwencje dla człowieka). (załącznik nr 2)

4) **Obejrzenie teledysku** w wykonaniu uczniów i uczennic szkoły podstawowej i gimnazjum „Łejery” pt. *Odpowiedz im, dorosły polityku* (załącznik nr 1).

Pytania do dyskusji po obejrzeniu teledysku:

- *Jakie emocje towarzyszyły Wam podczas oglądania teledysku?*
- *Jakie pytania nurtują dzieci w tym utworze i do kogo się zwracają?*
- *Kto jest odpowiedzialny za rozpoczynanie wojen na świecie?*
- *Kogo wojna dotyka najbardziej? Kto najmocniej cierpi?*
- *Czy istnieje związek między teledyskiem, a przeczytanymi wcześniej historiami ludzi? Jaki?*
- *Jak rozumiecie tytuł teledysku: „Dlaczego świat tak szorstki jest w dotyku?”*
- *Czy politycy mają prawo podejmowania decyzji o atakach na inne państwa? Jakie zagrożenia dla ludzi niesie ze sobą taka decyzja?*

5) **Praca z fragmentami Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka**. Uczniowie i uczennice w grupach zastanawiają się, które prawa człowieka są łamane w czasie wojny oraz w jaki sposób wojna przyczynia się do ich pogwałcenia. W tym celu wybierają odpowiednie artykuły z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i uzasadniają swój wybór.

6) **Zadanie problemowe w parach**. Nauczyciel stawia problem do rozwiązania: *Co my możemy zrobić, aby na świecie było mniej wojen?* Uczestnicy i uczestniczki w parach dyskutują, a następnie zapisują swoje propozycje w formie trójkąta problemowego (załącznik nr 2).

Po wykonaniu zadania następuje prezentacja rozwiązań na forum grupy.

7) **List do polityków w roli** – praca indywidualna. Uczniowie i uczennice jeszcze raz czytają wypowiedzi osób z początku lekcji (załącznik A) i wchodząc w rolę wybranego bohatera, redagują list do polityków, w którym zwracają się z indywidualną prośbą o zaprzestanie wojen na świecie. Ważne, aby prośba była poparta odpowiednimi argumentami.

Chętni uczniowie i uczennice odczytują swoje listy, a następnie wrzucają je do przygotowanej skrzynki pocztowej.

Faza podsumowująca:

8) Kubek z pytaniami. W kubku znajdują się paski z pytaniami podsumowującymi lekcję.

Uczestnicy i uczestniczki zajęć losują po jednym pytaniu i odpowiadają na nie:

- *Co Cię zaskoczyło w trakcie lekcji?*
- *O czym chciałabyś jeszcze porozmawiać w związku z dzisiejszym tematem?*
- *Co zapamiętałaś/-eś z dzisiejszych zajęć?*
- *Z czym wychodzisz z tej lekcji?*
- *Co było dla Ciebie ważne w tym temacie?*
- *Co chciałabyś przekazać innym?*

(Uwaga: pytania mogą się powtarzać.)

Załącznik nr 1

*Od wczoraj przepławiamy się przez Morze Śródziemne. Ponton jest strasznie przepełniony.
Słysząc tylko płacz dzieci i krzyki kobiet. Jestem głodna i ściśnięta, Chce mi się pić.
Moje ubranie jest przemoczone i zimne.
Kiedy dotrzemy do brzegów Grecji?*

Karima, 15 lat

*Obudził mnie huk i straszny wstrząs. Wokół nic nie widać, tylko dym. Słysząc strzały.
Wśród dymu majaczy budynek - całkowicie zburzony!!! Muszę obudzić dzieci - uciekamy!
Tylko dokąd? Co zabrać ze sobą?*

Elsi, 40 lat

*Jestem głodny, nie wiem, gdzie mój tata. Razem z mamą i bratem uciekliśmy z naszego domu
i idziemy z grupą ludzi, żeby się gdzieś schować. Zabrałem tylko misia. Czy tata wróci?*

Amir, 8 lat

Załącznik nr 2

„ Odpowiedz im dorosły polityku”²

muzyka: Robert Łuczak ,

tekst: Emilia Waśniowska

wykonanie: uczniowie Zespołu Szkół nr 4 „Łejery”, Poznań 2014.

Na pierwszej stronie w gazecie taty
Czołgi, ruiny i chłopca twarz.
Ściśnięte usta, oczy rozwarte,
taki samotny, złęczony ptak.

Sploszony z gniazda, zgłodniały, biedny,
kuli się, kurczy pod gradem kul.
Wojna dorosłych o stos pieniędzy
Dom mu zabrała, a dała ból.

Odpowiedz mu dorosły polityku, dlaczego żyć nie może w swojej wsi?
Dlaczego świat tak szorstki jest w dotyku?
Dlaczego on mniej liczy się niż Ty?

W pokoju moim, na moim ekranie
wojna i drobna dziewczynki twarz.
Obdarta mała, łzami zalana
z tłumem ucieka - szalony marsz.
Marsz okradzionych ze swej podłogi,
z dachu nad głową z adresów, drzwi,
w uchodźców tłumie strasznej kolumnie
noce okrutne, okrutne dni...

Odpowiedz jej dorosły polityku, dlaczego żyć nie może w swojej wsi?
Dlaczego świat tak szorstki jest w dotyku?
Dlaczego jej na imię tak jak mi?

² https://www.youtube.com/watch?v=fjFO_9nYVTk, stan z dnia 20.02.2019.

Załącznik nr 3
Trójkąt problemowy

